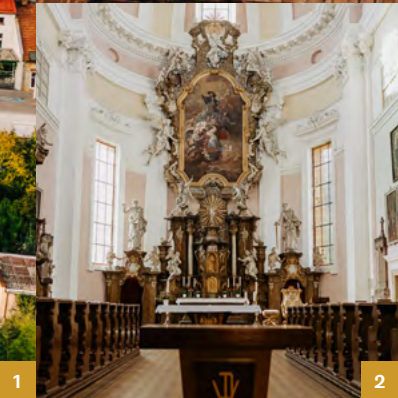

Jičín

Valdštejnovo město

Historické památky a krásná okolní krajina dělají z Jičína návštěvnicky přitažlivé město, jakých jsou v Čechách desítky a ve střední Evropě stovky. V Jičíně a okolí se ovšem nachází také řada památek zcela výjimečných, jaké bychom marně hledali někde jinde.

Jedná se o památky ze sedmnáctého století, kdy došlo v poklidných dějinách tohoto městečka k hotovému zemětřesení: Jičín tehdy vystoupil (dalo by se říct, že přímo vyskočil) ze stínu sobě podobných měst a na dobu jednoho desetiletí se stal sídlem evropského významu. V tu dobu střední Evropu sužovala nadobyčej krutá a vleklá válka, o níž zřejmě tenkrát nikdo netušil, že bude trvat celých třicet let. A právě tehdy prožil Jičín svou hvězdnou chvíli. Zatímco jiná střeoevropská města byla obléhána, drancována i zapalována, on vzkvétal, kolem něho byl mír.

Největší stavební ruch ve střední Evropě panoval právě zde. Celé bloky domů středověkého městečka byly demolovány, aby na jejich místě vyrostly okázalé reprezentativní budovy, jaké do té doby byly k vidění pouze v Itálii a jaké střední Evropa dosud neznala. To vše – boření i nová výstavba – se přitom dělo v horečnatém pracovním tempu a podle pečlivě připravených projektů. V jižní části města byl budován rozlehlý vladařův palác, pod vrchem Zebín letohrádek se zahradou, založeny byly dva klášterní komplexy a brzy měly přibýt další, vzniklo tu gymnázium pro studenty z celého panství a nové předměstí pro řemeslníky; bylo plánováno i zřízení biskupství spojené s výstavbou biskupské katedrály, ba i založení univerzity.

Není divu, že v tak velkoryse a moderně budovaném městě se rázem usídlilo mnoho řemeslníků, umělců a úředníků, že si zde zakoupili domy nejen italsí architekti, ale i obchodní agenti a bankéři, obchodující ve střeoevropském měřítku. Do tehdejšího Jičína začaly směřovat dokonce i delegace zahraničních vyslanců, jejichž cílem nebylo nic menšího než rozdělení moci v Evropě a nastolení míru.

- 1 Centrum historického Jičína
- 2 Interiér nedokončeného kostela sv. Jakuba
- 3 Arkádové nádvoří Valdštejnova paláce
- 4 Socha A.V.E. Valdštejna na muzejním nádvoří paláce
- 5 Valdštejnovo náměstí s Valdickou bránou, kostelem sv. Jakuba a Valdštejnským palácem
- 6 Lipová alej (Valdštejnovo lipové stromořadí) vedoucí z Jičína do Sedlčeka
- 7 Linie barokní komponované krajiny

Veliš

A. V. E. Valdštejn, sbírka RMaG v Jičíně

Albrecht Václav Eusebius z Valdštejna (1583–1634)

Valdštejnův Jičín přináší dost možná víc otázek než odpovědí. Ukazuje kontury mimořádně ambiciózního pokusu a nesplněného barokního snu – naplánovat a vystavět nevidané město. Cesta po současném Jičíně a jeho okolí se tak může stát napínavou výpravou po dochovaných stopách Valdštejnova záměru.

V roce 2022 vydalo město Jičín
Foto: Jakub Podobský, BP Aerial, Martin Vosáhlo, Adam Řezníček
Texty: Jaromír Gottlieb | Grafika: odvoka.cz | Tisk: RK TISK s. r. o.

www.jicin.cz

8

10

9

11

12

Zřejmě tedy nejen lidé, ale i města mohou udělat závratnou kariéru. Hvězda Jičína zářila stejně oslnivě, ale také stejně krátce jako hvězda toho, díky němuž věhlasu dosáhl – frýdlantského vévody Albrechta z Valdštejna. Během jednapadesáti roků svého života se tento chudý český šlechtic dokázal vyvíhnout do těch nejvyšších pater evropské politiky, odkud mohl spoluúčtovat osudy celého kontinentu; stal se nejbohatším mužem království, vrchním velitelem císařské armády, admirálem císařského loďstva baltského a oceánského moře, vladařem vévodství meklenburského, knížectví zaháňského a hlohovského, a především rozsáhlého vévodství frýdlantského, které sám vybudoval a jehož hlavním městem učinil právě Jičín. Hned po císaři byl nejmočnějším mužem Svaté říše římské.

Valdštejnův neobyčejně strmý vzestup však ukončil podobně strmý pád. Roku 1634 byl přespříliš mocný a nevyzpytatelný vojévůdce jako údajný zrádce zavražděn a jeho obrovský majetek propadl císaři. Všechny stavební práce v Jičíně se tehdy rázem zastavily. Z Valdštejnova velkolepého stavitelského záměru zůstalo nedokončené torzo, které cosi napovídá, ale také leccos skrývá. Je tak doposud opředeno otázníky podobně jako obtížně uchopitelná historická postava jeho zakladatele.

- 8 Valdštejnské slavnosti ve Valdštejnské loďzi
- 9 Interaktivní expozice Regionálního muzea a galerie v Jičíně

Bylo snad cílem ctižádostivého Valdštejna komponovat své sídelní město a jeho okolní krajinu jako obrovský geometrický obrazec, v němž by předem určené pozice všech částí zajišťovaly přísný řád a soulad celku? Bylo skutečně jeho záměrem a tajným plánem, aby několikakilometrové linie krajinné kompozice propojovaly věže kostelů a klášterů s body na horizontu, v nichž v době slunovratu vychází anebo zapadá slunce? Byla Valdštejnova monumentální Loďze v zahradě pod Zebínem vystavěna pro pořádání velkolepých slavností jeho dvora či snad pro sledování neméně velkolepého tance planet a hvězd?

Valdštejnské historii města se věnuje interaktivní expozice **Regionálního muzea a galerie v Jičíně**. Před vstupem do muzea na nádvoří Valdštejnova paláce začíná – anebo končí – Planetrární stezka, která spojuje město Jičín s **Valdštejnskou loďzí**. Tam naleznete expozici věnující se Valdštejnovu vnitřnímu světu, stylovou kavárnu a také bohatý kulturní program **Valdštejnského imaginária**, které tuto jedinečnou památku netradičním způsobem oživuje. Minout byste neměli ani soukromé **Valdštejnovu muzeum a mincovnu** přímo na náměstí.

- 10 Průčelí někdejšího kartuziánského kláštera ve Valdicích
- 11 Valdštejnovu muzeum a mincovna
- 12 Z Valdštejnovy polní kanceláře během Prodloužených víkendů v Jičíně

Jičín

Valdštejnovo město